

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **JUDr. T. M., Ph. D.**, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2019, čj. 30204-2/2019-900000-317, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2020, čj. 4 A 67/2019-47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 27. 8. 2019 žalobu proti rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl pro opožděnost jeho odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 10. 5. 2019. Tímto rozhodnutím byla žalobci uložena pokuta za jízdu motorovým vozidlem na zpoplatněném úseku dálnice bez vylepeného kuponu prokazujícího úhradu časového poplatku. Městský soud vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku, žalobce v reakci na výzvu požádal o osvobození od soudních poplatků. Městský soud však žádost o osvobození od soudních poplatků usnesením ze dne 7. 1. 2020 zamítl, neboť žalobce dostatečně nedoložil své majetkové poměry; sdělené informace jsou neúplné a zcela zjevně nepravdivé. Pokud by byly žalobcem sdělené údaje úplné a pravdivé, neměl by žalobce vůbec z čeho hradit své životní potřeby. Žalobce nemá dle svých slov žádné příjmy, avšak v prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech neuvedl ani žádné výdaje či půjčky.

[2] Proti usnesení ze dne 7. 1. 2020 podal žalobce kasační stížnost. NSS rozsudkem ze dne 11. 3. 2020, čj. 10 As 27/2020-11, usnesení městského soudu zrušil. NSS dospěl k závěru, že městský soud nemohl na základě neúplných informací o majetkových poměrech, které žalobce uvedl ve formuláři, bez dalšího v dané věci zamítnout jeho žádost o osvobození od soudních poplatků. NSS zavázal městský soud k tomu, aby v dalším řízení dal žalobci možnost doplnit údaje a upřesnit nejasnosti.

[3] Městský soud následně vyzval žalobce, aby vysvětlil své úplné a aktuální osobní a majetkové poměry a uvedl své přesné příjmy a výdaje, a to zejména na stravování, bydlení a další nezbytné životní potřeby. Dále žalobce vyzval, aby uvedl všechny své zdravotní potíže a další omezení. Městský soud rovněž žalobce vyzval, aby svá tvrzení dostatečně doložil, a to především účetnictvím nebo daňovou evidencí a výpisy ze všech svých účtů. K tomu městský soud žalobci stanovil lhůtu dvou měsíců. Vzhledem k tomu, že v této lhůtě žalobce nic nedoložil, městský soud jeho návrh na osvobození od soudních poplatků v záhlaví označeným usnesením zamítl.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností. Uvedl, že pečuje o svou matku, které byl přiznán příspěvek na péči, v srpnu 2019 prodělal oboustrannou masivní plicní embolií. Stěžovatel na výzvu soudu sdělil, že nemá dostatek finančních prostředků. Dodal, že koronavirová pandemie k bohatství národa moc nepřispěla. Poznamenal, že nešije roušky, nevyrábí ani nedistribuuje testy, nevyrábí desinfekci ani nepobírá dotace na pěstování řepky. Stěžovateli připadá jako nepřipadný požadavek soudu, aby vysvětlil, proč se stará o svou nemocnou matku místo toho, aby se věnoval svému podnikání či proč se nenechal zaměstnat, a to navíc za situace, kdy je perzekuován od státních orgánů. Podle názoru stěžovatele městský soud svým požadavkem na předložení zdravotní dokumentace porušil zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „zákon o zdravotních službách“), neboť podle tohoto zákona lékaři mají zákonnou povinnost mlčenlivosti o zdravotním stavu pacientů. Řízení o žádosti o osvobození od soudních poplatků není zákonným důvodem, který by je jejich povinnosti zbavoval. Obdobné platí ohledně požadavku městského soudu na předložení výpisů ze všech účtů stěžovatele. Stěžovatel by musel předložit i výpis z účtu o úschovách peněžní deník. Tímto by porušil svou povinnost mlčenlivosti, která vyplývá ze zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

[5] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Z § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[8] Je na účastníku řízení, aby prokázal nedostatek prostředků k úhradě soudních poplatků (bod 20 usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS). Soud není povinen zjišťovat z úřední povinnosti účastníkovy majetkové a výdělkové poměry (rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS).

[9] Rozšířený senát NSS ve svém usnesení č. 2163/2011 Sb. NSS upozornil na to, že pokud jsou informace o majetkových poměrech zjevně neúplné a není jasné, z čeho účastník řízení hradí své životní potřeby, měl by soud zvážit možnost vyzvat účastníka k doplnění potřebných údajů. Ve věci ze dne 24. 9. 2008, čj. 1 As 63/2008-34, NSS dovodil, že pokud z předložených důkazů nebylo možné dostatečně posoudit účastníkovy majetkové a sociální poměry a ověřit si jeho tvrzení, má ho soud poučit, jak může svá tvrzení prokázat, aby v řízení neutrpěl újmu.

pokračování

[10] NSS uvádí, že městský soud vyhověl závaznému právnímu názoru NSS a vyzval stěžovatele k doplnění a upřesnění svých majetkových a osobních poměrů. Stěžovatel výzvě nevyhověl, a proto městský soud správně zamítl jeho návrh na osvobození od soudních poplatků. Prosté tvrzení stěžovatele, že nemá dostatek finančních prostředků, nepostačí. NSS dále dodává, že případné předložení zdravotní dokumentace samotným stěžovatelem by nemohlo být považováno za porušení zákona o zdravotních službách. Je na uvážení stěžovatele, zda zdravotní dokumentaci, která se týká jeho osoby, předloží nebo ne. Městský soud dále požadoval, aby stěžovatel předložil výpisy z účtů. V tomto ohledu městský soud požadoval výpisy z účtů stěžovatele, z nichž by bylo možné dovodit jeho majetkové poměry, nikoli např. z tzv. úschovního účtu advokáta. Ani v tomto ohledu nebyl požadavek městského soudu nijak protizákonný.

[11] NSS shrnuje, že stěžovatel byl povinen věrohodně tvrdit a prokázat své majetkové, výtěžkové a osobní poměry. To neučinil, a proto se svou žádostí o osvobození od soudních poplatků nemohl být úspěšný. NSS dodává, že pro rozhodnutí o žádosti stěžovatele nebylo podstatné a městský soud ani nepožadoval po stěžovateli vysvětlení, proč se nevěnuje výdělečné činnosti, ale stará se o nemocnou matku.

[12] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto jí v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v konečném rozhodnutí o věci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. února 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu